

DELO NA DALJAVO – SLOVENŠČINA 9. razred – 5. teden (20. 4. 2020 do 24. 4. 2020)

Drage učenke in učenci!

April se že preveša v drugo polovico. Iz dneva v dan smo bližje prvomajskim praznikom in počitniškemu oddihu. Je že res, da smo ves čas doma, a zagotovo se vsak po svoje veselite prvomajskih praznično-počitniških dni, da si v krogu družine brez zaposlitev napolnite baterije za prihodnje izzive pred zaključkom šolskega leta.

Ta zadnji teden pred počitnicami še stisnite in naredite zaposlitev, ki je še vedno **namenjena preverjanju in utrjevanju znanja**. Potrudite se po svojih najboljših močeh ter skrbno in natančno utrjujte svoje znanje.

Podaljšan čas branja za bralno značko dobro izkoriščate. Nekateri pišete elektronska sporočila nam ali knjižničarki, drugi beležite prebrane knjige v zvezke. Ker je teh podatkov že kar nekaj, smo se odločili, da **pripravimo spletni seznam bralne značke**, da se nam ne bodo podatki izgubljali. Vsi tisti, ki imate prebrane knjige za bralno značko zabeležene v zvezku, **vneseite podatke v povezavo <https://forms.gle/TXyGVyDyu3wmeMhj7>**. Tja **vpiši svoje točne podatke** (ime, priimek, razred) in dopiši avtorja in naslov knjige, ki si jo prebral/a, s kratko vsebino (do največ 5 povedi). Spletni obrazec je pripravljen za štiri knjige; če ste kakšno že poročali v šoli, v obrazec vpišete: »Že poročal/a v šoli.« Tudi vse tiste, ki ste nam knjige poročali v elektronskih sporočilih, prosimo, da izpolnite spletni obrazec, da bodo podatki na enem mestu. Hvala.

Za vprašanja smo vam na voljo na elektronskih naslovih:

Nina Janežič – ninajanezic1976@gmail.com

Urška Jaušovec Kolar – urska.jausovec@gmail.com

Viljem Kotnik – vilkot@gmail.com

Monika Kovačič – monika.kovacic6@gmail.com

Po vsem opravljenem delu pa si privoščite brezskrbne počitnice. V varnem zavetju svojega doma počnite, kar vas veseli.

Lepo preživite počitnice, vse dobro in ostanite zdravi.

Aktiv učiteljev slovenščine

1. Tudi tokrat za začetek preglejte rešitve preverjanja s prejšnjega (4.) tedna. Če ste naredili kakšno napako, poskusite ugotoviti razlog. Če se bodo pojavile kakšne nejasnosti v zvezi z rešitvami, vprašajte učitelja po e-pošti.

SLOVEŠČINA9 (UB) - PRILOGA REŠITVE

1. B

2. Rešitev: NE

Utemeljitev: Ni pisana v obliki dramskega besedila, je proza, nima imen pred dobesednim navedkom, nima didaskalij.

3. Rešitve:

– NE

– DA

– DA

– NE

4. Rešitev:

teta/sorodnica/rejnica ...

Nepravilni odgovori, npr.:

mama, mačeha, nona, sestra

Izpis: /in se z materino sestro, Čotovo mamo, napotila/

5. Imeli so tri otroke.

6. Rešitev:

Vsega drugega, celo višjega šolskega znanja Minka ni potrebovala./Bila je vendar sirota in morala je ostati hvaležna hiši, ki jo je siroto sprejela za svojo.

7. Rešitev:

Po smislu, npr.: Ker so jo tako vzgojili./Zaradi vzgoje./Ker je menila, da mora biti družini hvaležna./Ker je bila hvaležna./Ker so jo preživljali./Ker je bila sirota.

Navodilo za vrednotenje:

Vrednoti se dvoje, in sicer smiselnost povedi in jezikovna pravilnost smiselne povedi.

8. a) Rešitev:

Po smislu: Tako/tako, da je garala/delala (za vso družino.)/V/v mesnici je prodajala meso(.)//Ni se poročila(./ni si ustvarila družine(.

b) Rešitev:

Po smislu (vključeni 2 enoti od naslednjih treh: *nesreča; hvaležnost/nesebičnost; mladost*): S tem, da ne sme zapustiti družine v nesreči in da mora izkazati hvaležnost (teti/družini).//Da ne sme zapustiti družine v nesreči in da je še mlada/lahko še počaka.//Da mora biti hvaležna/ne sme biti sebična in da je še mlada/še lahko počaka(, da se kaj spremeni).

9. a) Rešitev: C

b) Rešitev:

opazovalec dogajanja v Čotovi družini

10. Rešitev: B

11. Rešitev: B

12. Rešitev: Č

13. Rešitvi:

– B 3 Prvi slovenski knjigi

– A 4 Prva slovenska gledališka igra

14. Josip Jurčič in Leopold Suhodolčan nista socialna realista.

15. Rešitev:

Po smislu, npr.: Obe sta bili lepi/čedni/mladi. Za Minko (iz besedila) izvemo, da je postala čedno (in lepo oblečeno) dekle, za Urško pa, da je bila najlepša med ljubljanskimi dekleti/ženami/ženskami. Bistveno pa sta se razlikovali po značaju/ravnanju/vedenju/ odnosu do drugih. Minka je vse svoje življenje posvetila skrbi za druge/povsem zatrla svoje interese(, zato se niti poročila ni). Urška pa je bila spogledljivka, ki je mislila samo nase in na to, da bi omrežila čim več fantov/moških.

Navodilo za vrednotenje:

A VSEBINA:

Besedilo naj bi vsebovalo izraženo:

- temeljno podobnost med Minko in Urško,
- bistveno razliko med njima,
- utemeljitev/ponazoritev podobnosti,
- utemeljitev/ponazoritev različnosti.

Vsaka zastranitev, neskladnost z besediloma ipd., je napaka, za katero odštejemo 1 točko.

B PRAVOPISSNO-SLOVNIČNA PRAVILNOST IN SLOGOVNA USTREZNOST:

(Slovnična pravilnost: pravilna oblika besed, pravilen besedni red, besede in stavčni vzorci se ne ponavljajo ...)

2. Do sedaj smo že dobro utrdili znanje iz skladnje. Verjetno ni več učenca med vami, ki ne bi poznal izrazov kot so: besedna zveza, stavčni člen, stavek, poved, priredna razmerja, odvisniki ...

Zato bomo v nadaljevanju, ki sledi ponavljali drugo področje jezikoslovja. To je oblikoslovje. Že sama beseda nam pove, da nas bo zanimala oblika. In to oblika besed. Nekatero besede imajo med sabo podobne značilnosti, ki se tičejo oblike, zato jih delimo na besedne vrste.

V prilogi slovenščina9 – 5. teden – priloga 1 si pogledjte in poslušajte razlago, kako jih delimo. Opazili boste, da smo se o tem v preteklih letih že veliko naučili. Za ponovitev pa si napišite tole:

Pa napravi še kakšno vajo v zvezek (natisni ali prepisi), da vidiš, če prepoznaš posamezne besedne vrste:

Vaja

1. Iz besedila izpiši zahtevano.

Moški prihiti v trgovino: »Potrebujem velik kotel.« Trgovec mu prinese tri največje. »Ta okrogel bo moral biti dober. Pošljite ga v Staro ulico 13, v četrto nadstropje. Prosim vas, pošljite nam ga hitro, ker naša hiša gori. Jaz grem pogledat, kaj se dogaja.«

SAMOSTALNIKI: _____

PRIDEVNIKI: _____

ZAIMKI: _____

GLAGOLI: _____

ŠTEVNIKI: _____

2. Povedi dopolni z ustrežno besedno vrsto.

Bil je _____ dan, zato je _____ odšel _____ sprehod. S sabo je
(pridevnik) (samostalnik) (predlog)
vzel tudi _____. Zašel je _____ gozd. Po gozdni poti je nabiral robide
(samostalnik) (predlog)
_____ borovnice. _____ se je začelo mračiti, _____ se je odpravil
(veznik) (prislov) (veznik)
_____ domu. Ko _____ v posteljo, je _____ zaspal.
(predlog) (glagol) (prislov)

3. V prilogi slovenščina9 – 5. teden – priloga 2 si poglejte in poslušajte razlago še o glagolu. Spoznali boste, da ste vse to že pravzaprav vedeli. Osvežimo spomin. Če imaš tehnične težave, je tukaj slika prosojnic. Prepiši si v zvezek.

Glagolska oseba in število

sta povezana s spreminjanjem oblike glagola.
Temu pravimo **spregatev**.

Spregamo s pomočjo osebnih zaimkov.

	ed.	dv.	mn.
1. os.	(jaz) delam	(midva) delava	(mi) delamo
2. os.	(ti) delaš	(vidva) delata	(vi) delate
3. os.	(on) dela	(onadva) delata	(oni) delajo

Glagolski čas

SEDANJIK se nanaša na trenutek govorjenja ali na ponavljajoče se dogodke.

Mojca hodi po stopnicah. Mojca hodi v 9. razred.

PRETEKLIK se nanaša na čas pred trenutkom govorjenja.

Mojca je hodila po stopnicah.

PRIHODNJIK se nanaša na čas po trenutku govorjenja.

Mojca bo hodila po stopnicah.

Glagolski naklon

POVEDNI NAKLON uporabljamo, ko nekaj trdimo, zanikamo ali sprašujemo.

Mojca hodi po stopnicah. Mojca ne hodi po stopnicah. Hodi Mojca po stopnicah?

VELELNI NAKLON uporabljamo, kadar neko dejanje ukazujemo, prepovedujemo ali želimo.

Mojca hodi po stopnicah!

POGOJNI NAKLON uporabimo, kadar želimo izraziti možno ali neuresničljivo dejanje. Prepoznamo ga po besedici **bi**.

Mojca bi hodila po stopnicah.

Glagolski vid

Glagoli se razlikujejo tudi glede na trajanje dejanja, dogajanja.

DOVRŠNI GLAGOLI izražajo omejeno trajanje, dejanje, ki se je zaključilo, končalo. Pomagamo si z vprašanjem: **KAJ JE (kdo) NAREDIL/STORIL?**

Mojca skoči na stol. Mojca prebere knjigo. Mojca skuha kosilo.

NEDOVRŠNI GLAGOLI izražajo neomejeno dejanje, ki traja. Pomagamo si s vprašanjem: **KAJ JE DELAL/DELA oz. POČNE?**

Mojca skače na stol. Mojca bere knjigo. Mojca kuha kosilo.

Neosebne glagolske oblike

so glagoli, ki jim ne moremo določiti osebe.
V stavku se vedno nahajajo ob drugih glagolih.

NEDOLOČNIK in **NAMENILNIK** sta neosebni glagolski obliki.

NEDOLOČNIK uporabljamo za glagoli, ki ne pomenijo premikanja.

Konča se na **-ti** ali **-či**.

(začenja *deževati*, *mora peljati*, *zna peti*, *splača se učiti*, *sme teči* ...)

NAMENILNIK uporabljamo za glagoli, ki pomenijo premikanje.

Konča se na **-t** ali **-č**.

4. Za priklic v spomin in utrditev znanja rešite naslednje vaje:

Maja me je vprašala, če bi šel v soboto (smučam) _____ na Krvavec.

Mama je pred nevihto hitela (pomivam) _____ okna.

Ne smem (porabim) _____ preveč časa za referat iz zgodovine.

Učenci so želeli (razvijem) _____ fotografije s športnega dne.

Jutri končno pride električar (popravim) _____ stikalo v moji sobi.

4. Napiši smiselne povedi z zahtevanimi glagoli. Upoštevaj zapise v oklepajih.

(steči, 2. os., ed., velelnik):

(tekmovati, 1. os., ed., sed., pogojnik):

(urediti, 3. os., mn., prih., povednik):

(iti, 2. os., dv., velelnik):

(podpisati, 3. os., dv., pret., ž. sp., povednik):

(plačati, 1. os., mn. sed., povednik):

5. Dopolni povedi z manjkajočimi glagoli. Izberi glagole v oklepajih.

Ko je Nejc prišel na igrišče, se je takoj (pozdravil, pozdravljal) _____ s prijatelji.

Pia je že pet mesecev (obiskala, obiskovala) _____ tečaj ruščine.

Dedek je že od otroštva (rezljal, narezljal) _____ kocke iz lesa.

Teta je zgodaj zjutraj (odpotovala, potovala) _____ z letalom.

V poletni sezoni na slovenskih plažah turistom (izposojajo, izposodijo) _____ ležalnike.

Ker se Petri po pouku mudi na trening, kar stoje (popije, pije) _____ mleko.

6. Podčrtane glagole razvrsti v preglednico.

Komisija za tekmovanje v znanju astronomije pri DMFA Slovenije je letos izpeljala sedmo tekmovanje v znanju astronomije za učence osnovnih in srednjih šol.

Vsako leto se je število tekmovalcev povečevalo. Olimpijado so uvrstili na uradni seznam tekmovanj. Slovenski osnovnošolci in dijaki so se v olimpijado vkjučili leta 2015. Na finalnem delu je tekmovalo 54 mladih astronomov. Organizacijo finalnega dela je prevzela OŠ Turnišče. Tekmovanje je potekalo v dveh delih: teoretični del in praktični del. V prvem delu so tekmovalci reševali 5 teoretičnih nalog iz astronomije in astrofizike.

Med pisanjem teoretičnega dela so si mentorji ogledali učno pot Sonce in planeti v Strehovcih. Astronomske pogovore sta popestrila gosta.

Dovršni glagoli	Nedovršni glagoli

7. Glagolom v povedih spremeni glagolski vid. Glagolski čas naj ostane nespremenjen. Napiši nove povedi.

Tričlanska ekipa bo skuhala jedi po babičinem receptu in jih predstavila komisiji.

Miha je zvečer svojemu očetu pisal dolgo pismo.

Že zgodaj zjutraj se je na drevesu pod mojim oknom oglašal škrjanček.

Babica je prinesla svojemu vnuku košaro okusnih hrušk, ki jih je nabrala v domačem sadovnjaku.

Otroci so se svojim mamam predstavljali kot odlični pevci, saj so jim zapeli čudovite pesmi.

Na gradu bo nastopil znan violinist, ki je že v otroštvu na različnih tekmovanjih prejemal nagrade za igranje.

5. Da boste prepričani o svojem znanju, rešite še naslednje vaje. Ob koncu poskusite rešiti še interaktivne vaje iz glagola, ki so malce težje, a ne se prestrašiti. Česar ne znate, enostavno preskočite.

http://www.s-sers.mb.edus.si/gradiva/w3/slo/080_glagol/01_index.html